

Samenvatting

Andersson Elffers Felix (AEF) en de Politieacademie hebben in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum (WODC) onderzoek gedaan naar “*de uitvoering van de maatregel BVI-IB en resultaten die het gebruik van BVI-IB heeft voor het operationele politiewerk*”. Basisvoorziening Informatie- Integrale Bevraging is een software-applicatie die politiemedewerkers in staat stelt om met één bevraging informatie uit 20 verschillende (inter-) nationale en regionale bronregisters te genereren. De applicatie is te gebruiken vanaf een vaste PC, sinds april 2013, via de BlackBerry en mobiele dataterminals in sommige politieauto's.

Opbouw van het onderzoek

In de business case, het Project Initiatie Document voor BVI-IB en de beleidsdocumenten vanuit het ministerie van VerJ zijn geen concrete meetbare doelstellingen opgenomen die betrekking hebben op de betekenis van BVI-IB voor de effectiviteit van het politiewerk. Voor dit onderzoek is daarom een reconstructie gemaakt van de beleidstheorie om een hypothese te kunnen formuleren over het doel van de maatregel BVI-IB op dit vlak.

In de uitvoering van het onderzoek zijn kwalitatieve (focusgroepen en interviews met politiemedewerkers uit Amsterdam en Rotterdam) en kwantitatieve methodieken (ontwikkeling van indicatoren over alle eenheden) ingezet. Daarnaast is gesproken met experts uit verschillende organisaties (Nationale Politie, CJIB, RDW, OM) die bij het gegevensbeheer betrokken zijn.

In het bepalen van het effect van BVI-IB op het operationele politiewerk is gebruik gemaakt van het model van situationeel bewustzijn dat door de Politieacademie is ontwikkeld. In een situatie (op straat) stelt BVI-IB snel informatie integraal beschikbaar. Een agent krijgt hierdoor een completer beeld van de werkelijkheid (*waarnemen*) dan in de oude situatie. Hierdoor kan hij deze beter inschatten (*begrijpen*), zodat hij een beter beeld heeft van de mogelijke acties (*projectie*). Het effect van BVI-IB wordt zichtbaar in een verschil in de handeling van een agent. Dat moet leiden tot efficiënter, effectiever en veiliger optreden.

Het gebruik van BVI-IB

Het gebruik van BVI-IB stijgt sinds de invoering van de applicatie. In januari 2014 zijn 1,75 miljoen initiële bevragingen uitgevoerd via de vaste applicatie, 790 duizend via de mobiele applicatie en nog eens 110 duizend via het Orion systeem in politievoertuigen. De mate waarin in een politie-eenheid gebruik wordt gemaakt van de mobiele applicatie verschilt sterk, met name doordat de beschikbaarheid van de BlackBerry niet overal gelijk is. In eenheden waar weinig BlackBerry's zijn uitgedeeld wordt ook per BlackBerry relatief weinig gebruik gemaakt van BVI-IB. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de BlackBerry's te beperkt terechtkomen bij politiemedewerkers in het primaire proces.

Gebruikservaringen van BVI-IB

Ongeacht het werkproces waar politiemedewerkers onderdeel van uitmaken, is het beeld dat het gebruik van BVI-IB een bijdrage levert aan het politiewerk. De betere dienstverlening en grotere veiligheid en zelfstandigheid wordt vooral ervaren door medewerkers op straat van de werkprocessen toezicht en handhaving en noodhulp. Zij geven aan zich veiliger te voelen door de beschikbare informatie vanuit BVI-IB. Zij zijn zelfstandiger en kunnen zo efficiënter hun werk uitvoeren. Hun informatiepositie is verbeterd. Door hun vergrote zelfstandigheid hoeven de meldkamer, informatiedesk en wachtcommandant minder informatievragen af te handelen. Op die onderdelen neemt de werkdruk dan ook af. Omdat in de opsporing en informatiefuncties BVI-IB met name gebruikt wordt op het bureau levert dit geen grote rechtstreekse bijdrage aan veiligheid en ook minder aan directe effectiviteit van het werk. De impact van BVI-IB voor deze

groep politiemedewerkers uit zich met name in een efficiënter werkproces. Ze hoeven niet meer de verschillende individuele systemen apart te raadplegen.

Kwantificeren van het effect van BVI-IB

In het kwantificeren van de invloed van BVI-IB op de effectiviteit van de politie is gefocust op die bronsystemen die voor het politiewerk op straat de belangrijkste informatiebron zijn. Hieruit is een aantal indicatoren opgesteld waar een direct verband vermoed wordt met een verbeterde informatiepositie. Op onderstaande indicatoren is de ontwikkeling in de tijd uitgewerkt om te bezien in hoeverre deze in de verschillende eenheden samenvalt met de introductie van BVI-IB.

- 1 Het aantal aanhoudingen voor rijden zonder rijbewijs (RDW)
- 2 Het aantal teruggevonden gestolen voertuigen (RDW)
- 3 Het aantal uitgevoerde arrestatiebevelen (OPS)
- 4 Het aantal uitgevoerde gijzelingen (uitstroom / instroom) (PAPOS)
- 5 Het aantal uitgevoerde buitengebruikstellingen (uitstroom / instroom) (PAPOS)

De gegevensverzameling van deze indicatoren is samen met experts van de RDW, CJIB en Nationale Politie nader vormgegeven.

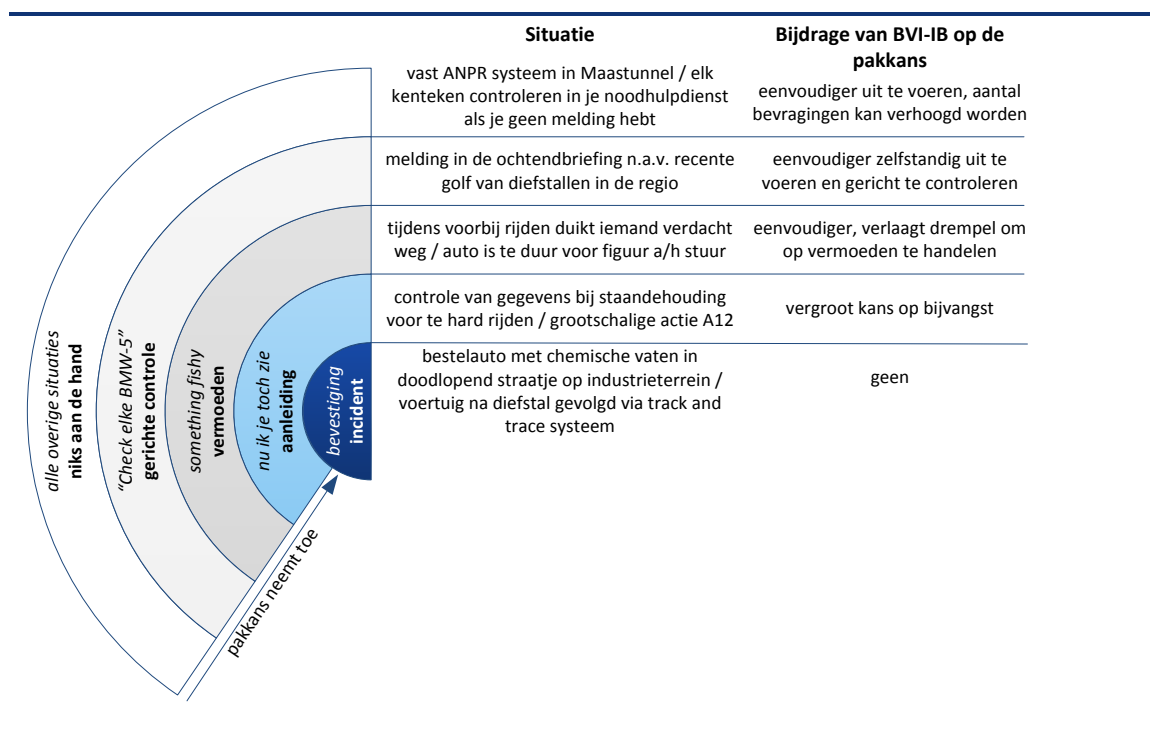
In de werksessies en interviews geven politiemedewerkers aan dat zij de redenering onderschrijven dat zij door de verbeterde beschikbaarheid van informatie resultaatgerichter werken en vermoedelijk effectiever zijn. Door bijvoorbeeld meer gestolen voertuigen te vinden. In de analyse is echter op geen van de indicatoren een ontwikkeling zichtbaar die samenvalt met de introductie van BVI-IB. Dat geldt zowel in eenheden waar veel gebruik wordt gemaakt van de mobiele applicatie, als in eenheden waar dat niet het geval is.

Verklaring voor de resultaten

Dat de invloed van BVI-IB niet meetbaar teruggevonden is, is waarschijnlijk het gevolg van het feit dat de bijdrage van BVI-IB aan de pakkans (en dus op deze indicatoren) slechts in een relatief beperkt aantal gevallen tot uitdrukking komt. Het is afhankelijk van de situatie of de extra informatie van BVI-IB de pakkans vergroot. Gestolen auto's vindt de politie bijvoorbeeld altijd weer terug als er sprake is van een ramkraak of joyriding. De extra informatie van BVI-IB maakt dan niet het verschil. Als dit soort situaties het merendeel van het aantal teruggevonden gestolen voertuigen verklaart dan is de bijdrage van BVI-IB op het totaal van de indicator moeilijk te herleiden. Het figuur op de volgende pagina werkt deze redenering voor teruggevonden gestolen voertuigen uit.

Het model laat zien dat de invloed van BVI-IB op de effectiviteit van het politiewerk afhankelijk is van de situatie. Uit de interviews blijkt dat sturing op het gebruik van BVI-IB beperkt plaatsvindt. Door een kader te ontwikkelen in welke situatie het wel of niet loont om een BVI-IB bevraging uit te voeren, wordt de kracht van het instrument maximaal benut en wordt de effectieve inzet van politiemedewerkers vergroot. Bij het opstellen van een kader is het van belang rekening te houden met de verschillende werkprocessen binnen de politieorganisatie. Een agent op straat heeft een andere informatiebehoefte dan een medewerker van de opsporing en vraagt dus om een andere prioritering van informatie vanuit BVI-IB.

Figuur 1: impactmodel BVI-IB op de 'pakkans' van gestolen voertuigen

Overall conclusie

BVI-IB draagt bij aan slimmer politiewerk. De conclusie uit eerder onderzoek van AEF dat BVI-IB een efficiënter werken mogelijk maakt, wordt in dit onderzoek namelijk door respondenten bevestigd. Politie medewerkers voelen zich beter ondersteund in hun werk op straat en op het bureau en kunnen veel zelfstandiger hun werk doen. Veel respondenten geven daarom aan dat BVI-IB hun werkplezier vergroot.

De bijdrage van BVI-IB aan de kwaliteit van het politieoptreden is in termen van maatschappelijke effectiviteit niet aangetoond. Politie medewerkers geven overigens wel aan dat zij zich bij de uitvoering van hun werk veiliger voelen door de beschikbare informatie uit BVI-IB.

Aan de hand van het model over *situationeel bewustzijn* is inzichtelijk gemaakt dat BVI-IB een duidelijke bijdrage levert aan het politiewerk. Het geeft de politie medewerkers meer informatie in een situatie (*waarnemen*), het stelt de politie medewerkers in staat die situatie beter te doorzien (*begrijpen*) en het biedt handvaten aan een agent welke handeling op dat moment het beste is (*projectie*).

Een duidelijkere afbakening vooraf over de bijdrage van een maatregel aan de effectiviteit van het politiewerk zou een scherper kader gecreëerd hebben voor het onderzoek naar de effectiviteit van BVI-IB. Daarmee hadden gerichtere indicatoren ontwikkeld kunnen worden wat de kans op het vaststellen van een meetbare bijdrage had vergroot. Door in de beleidstheorie naast generieke doelstellingen ook aandacht te geven aan de specifieke bijdrage van BVI-IB in de dagdagelijkse werkprocessen en situaties kan in de ontwikkeling van het instrument ook beter aangesloten worden bij de praktijk en sturing gegeven worden aan het gebruik van het instrument.